

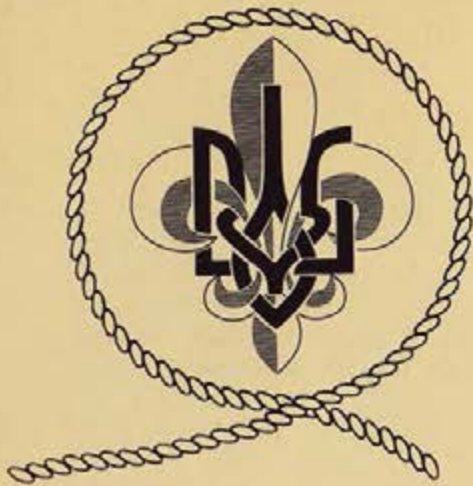
3 БІБЛІОТЕКИ

ЮНОЦЬКА

5/1996

ЗМІСТ

<i>Від редакції</i>	1
<i>Карта Австралії</i>	2
<i>Початки Пласту в Австралії</i>	3
<i>Сучасна пластова діяльність</i>	4
– Влаштування пам'яті полеглих у війнах.....	5
– Спогади про табір ESGAV.....	5
<i>Таборування в Австралії</i>	6
Мандрівний табір Малакута.....	7-10
– Пропущені Розповіді.....	11
– Художник.....	11
– Скеріз.....	12
Крайовий пластовий юнацький табір на річці Гауква 1995-1996.....	13
Замок – Мандрівка Пласту Нового Південного Велсу.....	14
Мандрівний табір Пласту Аделаїди.....	14
Табір Пласту і СУМу.....	15
Пластові табори.....	15
<i>Небезпечні тварини в австралійській природі</i>	16-17
<i>З Австралії в Україну</i>	18
– Спогади з подорожі.....	18
– Мистецтво й Поезія.....	19
– Сучасна Львівська музика.....	20-21
<i>Австралійські аборигени</i>	22
<i>Для тих, хто хоче переписуватися</i>	23
<i>Таблиця захованих слів</i>	24

На обкладинці:

колаж з юнацького табору
на річці Гауква

Редактори:

ст. пл. Ярема Семків
ст. пл. Симон Когут

Заувага, порада:

Симон Когут
12 Braewood Avenue
Ringwood East 3135
Victoria
AUSTRALIA

Мистецьке оформлення — *Pzesa Graphics*
Видруковано заходами *Babiuk Enterprises, Inc.*
Rochester, NY USA

5(340) 1996
ISBN 0044-1384
Ціна: \$4.50

ВІД РЕДАКЦІЇ

Якщо не пізнаєте, шановний читачу, те, що зараз у руках тримаєте, то це журнал *ЮНАК* у гібридній австралійській формі! Довгі роки вже пластуни в Австралії читають на сторінках цього журналу пригоди й поради пластунів Канади й Америки. Часами і наші статті доходили до *ЮНАК-а*. А нарешті нам трапилася нагода відповісти своїми думками й почуттями, та *своїм способом* сказати про життя Пласту в Австралії.

*Спів-редактор числа ст. пл. Ярема Семків.
(Риболовство на затоці Малакута).*

Та що писати? Що з тутешнього пластового життя зацікавить наших далеких друзів? Ми вирішили, що все повинно їх зацікавити! А якщо ні, то хоч щось одне. І тому це число журналу просто набите інформацією із різних галузей життя Пласту та пластунів.

Хоч Австралія, це країна оточена величезними океанами; хоч тут люди ходять «догори ногами» і хоч це країна з довгою мітологічною історією (яка й ще сьогодні розвивається – див. розповідь ст. пл. Олександра Ляховича й Стефана Поташника про табір «Малакута»), думаємо що Ви, пластуни широкого світу, побачите що й тут Пласт – це ж Пласт, а пластуни – пластуни.

Все ж таки, географія, якщо не гравітація, робить своє, і тому ми також впевнені, що австралійське пластування чимось відрізняється від вашого. Якщо можна охопити Австралію одною типічною рисою, то це її *простір*. Між нашими головними містами тисячі

кілометрів. Тому навіть характеризувати Пласт Австралії важко, дивлячись на те, що Станиці у всіх штатах існують і розвиваються більш-менш самі по собі. Крайові табори, які відбуваються через кожних п'ять років, це те, що найбільше об'єднує пластунів і найкраще відбиває цілісність австралійського Пласту.

*Спів-редактор числа ст.пл. Симон Козут.
(Осінь в Карпатських горах).*

Хочемо подякувати всім пластунам Австралії, які нам допомогли скласти це число, зокрема тим, що подали нам свої статті (пробачення просимо у тих, чиїх статтей ми не вмістили). Щиро дякуємо пл. сен. Тонікові Буцеві за його нестримну любов до фотографування пластунів та Василеві Фурикові за його безсонні зусилля у приготуванні фотографій на комп'ютерних дисках. Дякуємо пл. сен. Маркові Павлишинові за його поради й допомогу.

Вкінці, хочемо щиро подякувати пл. сен. Юрієві Семківу, голові КПС в Австралії, та редакційній колегії *ЮНАК-а* в Канаді та Америці, що нам запропонували скласти австралійське число. Нам було і дуже цікаво, і дуже приємно працювати над цим числом *ЮНАК-а*. Надіємось що всім читачам воно буде до вподоби!

Редактори-гості

Ст. пл. Симон Козут та ст. пл. Ярема Семків – студенти юридичних та гуманітарних наук у Мельборні. У програмі україністики університету ім. Монаша пишуть дипломні праці з української літератури. Нещодавно повернулися з Києва, де впродовж одного семестра навчалися в Київському університеті.

Юнаки на площі Сокіл, Ювілейна Зустріч (ЮЗ), 1991-92.

Початки Пласту в Австралії

У першій основній хвилі іміграції після Другої світової війни до Австралії прибуло приблизно 21 тис. українців, а між ними і перші пластуни. Пластуни гуртувалися вже на кораблях і в переходових таборах, в яких новоприбулі перебували зараз після приїзду. Закінчивши два роки контрактних робіт, українці поселилися у більших містах і організувалися у громади.

У 1951 році засновано пластові станиці в Аделаїді, Мельборні і Сіднеї, відбуто перший крайовий з'їзд і вибрано Крайову Пластову Старшину. У 1960 році оформлено станицю у Брізбані, пізніше станицю в Канбері, яка проіснувала до 1990 р. Деякий час діяли пластові групи в інших менших містах Вікторії, Нового Південного Велсу і в Тасманії. У 1966 році членство Пласту в Австралії нараховувало майже 1000 осіб. Під сучасну пору діють станиці в Аделаїді, Брізбані,

Мельборні і у Сіднеї, а членство значно зменшилося, особливо в новацтві і в юнацтві.

Перші пластові збірки та сходини переводили при австралійських церквах, де відбувалися наші Богослуження. Від самого початку діяльності пластуни відбувають станичні і крайові табори в час латинського Різдва і звичайно зустрічають Новий Рік на таборі. Перший пластовий табір у Вікторії відбувся вже в 1950 році у приморській околиці з участю малої групи старших пластунів, юнаків та новаків. Таборували під позиченими шатрами, варили на відкритому вогні.

В Австралії пластуни зустрілися з іншим кліматом, новим рослинним і тваринним світом, з величезними просторами, евкаліптовими лісами оливкового кольору, до якого важко було звикнути. Вночі небо виблискувало Південним

Хрестом та іншими незнайомими сузір'ями. Без практичного досвіду у житті серед австралійської природи пластуни вчилися, як уникати дійсних і уявних небезпек.

За допомогою батьків пластунів деякі станиці придбали власні оселі для таборування. На площах побудовано кухонні споруди, їдальні, колиби для новацтва, басейни, а на оселі «Сокіл» біля Мельборну побудовано теж капличку в гуцульському стилі.

У 1958 році, з доручення Головної Пластової Булави, група пластунів з Австралії репрезентувала Пласт на скавтському Джемборі на Філіпінах.

В Аделаїді діє пластовий музей-архів, де зберігаються пластові матеріали з усіх періодів діяльності Пласту.

пл. сен. Юрій Семків (ЛЧ)

Юнаки і юначки на пластовій оселі Сокіл. Фото з 1969 р.

СУЧАСНА ПЛАСТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Сучасна пластова діяльність проявляється в багатьох різних формах. Не знаю, як у Вас, але в Австралії серед юнацтва, мабуть найпопулярніші таборування та мандрювання. (Мабуть тому цій темі присвячено таку велику частину цього числа «Юнака»).

Кожного року відбуваються найменше два табори, один мандрівний, переважно 4-5-денний, під час шкільних канікул латинського Великодня, а другий літом, при кінці року, який триває переважно 9-10 днів. Він починається в час латинського Різдва і закінчується вже після Нового Року. Ці табори звичайно відбуваються на пластових оселях (зокрема у Вікторії), але буває, що юнацтво бере участь в 9-10-денних мандрівних таборах. Я сам пам'ятаю, як одного року ми святкували Новий Рік в Австралійських Альпах недалеко гори Косцюшка (найвища гора в Австралії, 2228 м. До речі, гору названо в честь польського героя-генерала). Далі, у Вікторії старше юнацтво має можливість брати участь у дводенному таборі *ESGAV* (див. статтю юначки *Касимири Жилан*). Це спільний табір етнічних скавтських організацій. В цьому таборі беруть участь пластуни-українці, литовці, естонці, лотиші, поляки, угорці та, донедавна, росіяни.

Крім таборування та мандрівок, відбуваються місячні або двотижневі гурткові та курінні юнацькі сходи. На цих сходинах юнацтво або готується до перевірки пластової проби та вмільностей чи до якогось концерту, або просто займається цікавими програмами.

Пластуни святкують пластові свята, зокрема свято Юрія, патрона Пласту, та свято Покрови. Бувають різні пластові імпрези та концерти як, наприклад, щорічна пластова Ялинка (різдвяний концерт). У цих

Ходотон по вулицях Мельборну - 1993 р.

*Юнак Микола Буць: скрипаль-гуцул.
На пластовому концерті.*

імпрезах беруть участь різні мистецькі групи й одиниці: наприклад, у Мельборні пластовий танцювальний ансамбль *Водограй*, чи, донедавна, народний жіночий хор *Ватра*, або просто здібні пластуни музиканти. (У випадку *Водограю*, ансамбль бере участь у концертах і поза пластовим та українським колами.)

Пластуни організують та беруть участь у добродійних громадських акціях. Щороку в Мельборні відбувається пластовий ходотон. Пластуни збирають гроші від спонсорів на призначену ціль. Раніше збирали на потреби політичних в'язнів та їх сімей, а зараз на дітей Чорнобиля, чи на підтримку українського лекторату ім. Миколи Зерова при університеті ім. Монаша. Пластуни колядують, відвідують дім старших та пам'ятають полеглих героїв (див. далі).

ст. пл. Ярема Семків

Влаштування пам'яті полеглих у війнах

Хрести перед пам'ятником полеглим

Минулого року в Мельборні на відзначення 50-ліття закінчення Другої світової війни біля пам'ятника полеглим героям поставлено багато дерев'яних хрестів. Хрести були на пам'ять людей, що не вернулись з воєн (Першої світової, Другої світової, Корейської, В'єтнамської) або людей, які загинули, обороняючи якусь ідею. Хрести ставили різні організації й клуби та навіть поодинокі люди, але головно родини та знайомі поляглих. На цих хрестах люди могли написати, що хотіли – писали імена тих,

яких хотіли згадати; деколи було написано «Прощаюся з батьком, якого я ніколи не знав», або «Дякую всім воюкам, які були на війні». Ми вибрали трьох людей, яких ми хотіли відзначити: Володимира Івасюка – композитора, який розбудив зацікавлення української молоді до українських пісень та пошану до українського народу; Романа Шухевича – командира УПА і пл. сен. Цьопу Паліїв – виховницю в Пласті та одну з основоположниць Пласту в Америці.

юнакчка Соня Радивил та юнак Стефан Квас.

Спогади про табір **ESGAV**

Вже було пізно ввечері, коли мені потелефонували.
– Ми організуємо ще один табір.
Зацікавлена?
Моя відповідь виявила мій заспаний, збентежений стан.
– Хто?... Що?... Де?... Як?... Коли?.....
Ну, очевидно! Давай!

Минув тиждень, та після ще 30 телефонних розмов ми, найбільша група українців-пластунів, що коли-небудь брала участь в юнацькому таборі ESGAV (*Організація Етнічних Скавтів Вікторії*), вирушили в дорогу! Ми свої пластові однострої носили з гордістю!

Табір не був довгим. Він тривав від вечора п'ятниці до ранку неділі, але мав інтенсивну програму. Коли ми приїхали до табору (ми дві години запізнились завдяки несподіваним проблемам з автобусом), нас зустріли з завзятим ентузіазмом численні скавти інших етнічних груп. Того вечора ми відвідали, по черзі, кожен групу в їхніх підтаборах; сиділи довкола багатьох ватер та розмовляли до пізньої ночі, як старі друзі.

«Муха» – так звали члена організаційної комісії ESGAV – зорганізував табір навколо теми Стар Трек (Star Trek), так що всі наші зайняття якимось відображали її. В групах, які мали назви «Ромюляни», «Вулкани» та «Клінґони» тощо, ми змагались в тереновому бігу, переправлялися через потік,

Юнак Катя Буць зі скавтами інших національностей на таборі ESGAV.

гойдаючись на шнурі, їздили на саморобній водній гірці та, як слід очікувати, завершили день при величезній ватрі.

При ватрі кожна група ставила один скетч. Всі скетчі були своєрідні і відрізнялися одні від одних, але їх об'єднував спільний грайливий дух. При кінці ватри кожна етнічна група по черзі заспівала свою пісню, яку традиційно співають при закритті ватри. Нас здивували подібності та й різниці між всіма цими зворушливими мелодіями.

В останній день табору ми обмінювалися телефонними номерами, обіймами, поцілунками та обіцянками з'явитись наступного року, поки нарешті не настав час виїхати в дорогу. Це був фантастичний табір, на якому ми знайшли багато нових друзів. Тепер чекаємо наступного табору, можливо з ще більшою пластовою участю.

юнакчка Касимира Жилан.

ТАБОРУВАННЯ В АВСТРАЛІЇ

Мандрівки є переважно найпам'ятнішими елементами таборування – і найбільшчими. Чи не буває так постійно – якраз тоді, коли надходить враження, що ноги мало не відпадають, саме в той момент гора робиться і вища, і стрімкіша; а скільки подряпин може тіло витримати перед тим, як почне виглядати, ніби ти боролася з дикими звірами?! (Я одного разу нарахувала 57 кровавих смуг).

Так само, як мандрування розвиває здатність тіла боротися з ранами, воно виховує в людині і витривалість, і вміння творити близькі людські стосунки, і чисту довіру до інших. Гарно довіряти тому пластунові, який попереду з картою в руці веде експедицію впевненим кроком по лісовій трасі; але чи не повинні ми трохи турбуватись, коли він у нас запитує, де північ? Коли намагаєшся спуститися зі скелі, гарно, коли можна спокійно покладатися на

Австралійські Альпи.

Ст. пл. Таня Біланенко запитує, Що ж я знову тут роблю?
(на пластовій мандрівці до Замку).

чоловічу допомогу; але як бути, коли ти щойно бачила, як чоловічі руки не зуміли втримати трьох юнаків, які йшли перед тобою?...

На пластових мандрівках усі доходять до одного і того самого питання: «Що ж я знову тут роблю?!» Але ніхто не може заперечити, що на мандрівці справді гарно гуляється. Не зважаючи на всі смуги, подряпини, опік сонця чи пухирі на ногах, ми всі через рік знову стаємо в ту саму чергу. Що ж ці пластові мандрівки? Нам їх просто не вистачає.

ст. пл. Таня Біланенко

Як свідчить Таня Біланенко, табори є мало не основною й найтривалішою рисою австралійського пластового життя. На тлі таборів Австралія розкриває нам себе всією своєю могутністю й красою. Таборування підносить скромного пластуна до величі мандрівника, воїна (якщо не козака) шляхів природи – чи, по нашому, Індіяни Джонза, чи Данієла Дей Люїса в ролі «Могікана»...

Тут подається розповідь (радіше, ніж просто «спогади») двох молодих колишніх юнаків – Стефана Поташника та Олександра (Олі) Ляховича (їм 19 років) про мандрівний табір, який відбувся у 1993-му році під час великодніх канікул. Юнаки й юначки вісім днів мандрували вздовж східного узбережжя Австралії на вікторіанській території близько кордону з Новим Південним Велсом (НПВ) у Державному Парку «Кроаджінґалонг», близько містечка Малакути.

Мандрівний табір МАЛАКУТА

Мандрування на пляжі.

Наша група з 18-ти членів юнацтва (хлопців і дівчат у пропорції 1:1 – ред.) була розподілена на дві менші групи по дев'ять чоловік. Згідно з пляном, ті дві групи мали пройти ту саму трасу, але в протилежних напрямках, зустрічаючись посередині дороги і мандруючи далі.

(Далі йде розповідь про пригоди однієї з тих груп під блискучим проводом ст. пл. - ів Яреми Семкова та Симона Когута – ред.)

1-ий ДЕНЬ:

Вечором, після того, як ми приїхали поїздом з Мельборну до Малакути, нас завезли автом до нашого початкового пункту. Тут ми мали першу ніч ночувати. Поки розставляли шатра, набирала силу буря. Четверо з нас пішли шукати воду, а решта залишились приготувати вечерю. На половині дороги до джерела почав сильно іти дощ. Ми мало що бачили і були змушені користуватися компасом, щоб

нормально знайти шлях крізь бурю. Ми знали, що знайшли джерело, коли Олі впав у нього. Буря більш-менш пройшла і ми повернулись до табору. Мандрівка починалась погано: впало дерево й розірвало одне шатро на дві половини. У нас не було радіо, щоб викликати допомогу, і тому мусіли продовжувати з тим, що мали. Тієї ночі ми рано полягали спати – у нас було два шатра на дев'ятьох осіб.

(Бідні юнаки та юначки! – ред.)

2-ий ДЕНЬ:

О сьомій ранку ми встали і вирушили ходом по пляжі; хмари розійшлись і світило сонце, а океан виблискував темносинім кольором. Того дня ми спокійно мандрували по пляжі до історичного (і ще сьогодні вживаного – ред.) маяка (вежа з навігаційним світлом.). Трасу до маяка нам перервала велика ріка. Троє з нас хоробро перетнули стихію, а решта обійшли багато довшим шляхом. Перед маяком нас стрів його доглядач, повів на екскурсію по цілому приміщенні. Після смачного обіду ми повернулись до табору.

Юнак Адам Пахідко на екскурсії по маяку.

4-ий ДЕНЬ:

О восьмій ранку ми підсмажили рибу – нас чекав довгий день. Ми приготувалися на експедицію каяками по річці, яка тут впливає в море. Потік був сильний і небезпечний, а ми – по пластунові в каяку – боролися з течією. Петро застряг у водяних рослинах при березі і ми його мусіли звідтіля виривати. Після трьох болісних годин ми допливли до широкого й спокійного плеса. Тут ми пообідали, а потім повернулись назад вниз річкою до моря. Там нас чекала друга група. Розповівши одні одним про пригоди на мандрівці, ми попрощались, лишаючи каяки другій групі. Ми запакували спорядження й пішли далі.

Табір МАЛАКУТА

Юнак Симон Матківський переходить річку, (Малакута).

3-ій ДЕНЬ:

Ми з самого ранку почали мандрувати (знову по пляжі). Стефан по дорозі зустрів смертельну двометрову гадюку – тайпан (ця гадюка мабуть довго повзла зі свого дому в Квінсленді – див. статтю «Небезпечні тварини...»), але йому пощастило: вона тільки вкусила його дорогий чобіт (марки «Гуччі») і її отруйні зуби не пробили грубої шкіри. Поки вона його намагалась вкусити, він своєю сокирою відрубав її голову. Олі запакував нещасну гадюку у свій наплечник, збираючись спожити її пізніше на обід. Ми розбили табір близько озера і потім повечеряли кругом ватри, співаючи пісні та смажачи гоану (плазуна на вигляд прабабусі крокодила), що її раніше вполювали Ярема й Олі. Олі зі Стефаном цілу ніч ловили рибу для наступного сніданку.

Мандрівники табору Малакути.

5-ий ДЕНЬ:

Цього дня ми вирішили піти по трохи іншій трасі, ніж було заплановано, бо нам інші таборовики розповіли про *абалоне (типу устриць)*. Думаючи шлунком, замість того, щоб повернути на зазначену стежку, ми трималися шляху здовж пляжу. Помилковість цієї зміни плану виявилась незабаром, коли раптом пляж перетворився в скелі й каміння. Море припливало, а ми стрибали по камінні й під стофутовими скелями. Коли вода вже зовсім обливала каміння, ми побачили, що дальшого ходу туди немає. Але наші безстрашні провідники (*інші сказали б «безумні» – ред.*) були впertі, і, вигукуючи *«Є шлях, завжди є шлях» (по моєму, вони вимовляли багато слів, що звучали подібно, але мали інший зміст – ред.)* вирушили вертикально по скелі – і ми за ними.

Олі взяв на себе обов'язок пробити дорогу крізь густу стіну заплутаних кущів на верху скелі – чи, точніше, ми ним пробити дорогу. Силоміць піднімаючи його, нібито він людський таран (*battering ram*), ми пробивали ним кущі. Як тільки прорвались, почули, як щось важчезне впало у воду, яка бушувала, розбиваючись об підніжжя скелі. Ми подивилися і побачили нашого безстрашного провідника, який висів над злісними каламутними хвилями, тримаючись коріння якогось куща. Стефан скочив до рятунку, виймаючи шнура з

Табір МАЛАКУТА

рюкзака і кидаючи його провіднику, за що він і взявся, вилізши наверх якраз в момент, коли каміння з того ж місця зірвалось й покотилося в холодні нетрі хвиль. (*Напевно чистий страх цієї пригоди зовсім стер її з пам'яті провідника, але ж якщо хлопці кажуть, що так сталося... – ред.*)

Ми пішли далі і, нарешті, через 12 годин дійшли вимучені, промоклі, голодні, до рівнини пляжу, де й розбили табір. Мало світла залишилось (*це ж, врешті, пізня південна осінь! – ред.*), і поки решта ставили шатра й готували вечерю, Олі, Стефан і Петро знову пішли по воду, бо більшість води ми втратили на скелях. (*Вода на берегах Австралії буває страшенно важкою, і тому аж троє хоробрих юнаків мусіли нести її до табору замість займатися легкою працею – розставлянням наметів, знаходженням дров та запалюванням вогню для вечері – Ви наші молодці, Олі, Стефане і Петре – ред.*)

А коли всі спали, Олі зі Стефаном стояли на стійці, охороняючи друзів проти голодних *дінго (дикі собаки)* які кружляли довкола табору, чекаючи, щоб зжерти залишки нашої їжі. Ми мусіли стерегти ватру цілу ніч, бо ж вогонь – це одинока охорона проти тих кровожадних звірів.

Табір в дюнах (Малакута).

ДЕНЬ 6-ий

Наша група була зовсім вимучена і в нас лишилось мало сили. Цей останній відтинок дороги здався страшенно довгим. Все ж таки, ми нарешті дійшли до прекрасної затоки, де мали чекати. Була тільки 12-та година дня і у нас залишилося ще п'ять годин до часу наміченої зустрічі. Декілька з нас лягли на сонці, інші заснули, а ще інші їли... мандрівка нарешті закінчилася.

Нарешті ми були в дорозі назад до Малакути, де ми провели наступні два дні, відпочиваючи від прогулянки. Гарно було приєднатися до другої групи. Ми мали багато чого один одному сказати і цілу ніч розповідали.

ДЕНЬ 7-ий

Ми винаймали декілька човнів і поплили у залив, щоб риболовити. Нам довго не щастило, але ми були вперті. Ми попливли трохи проти течії і натрапали на

Табір МАЛАКУТА

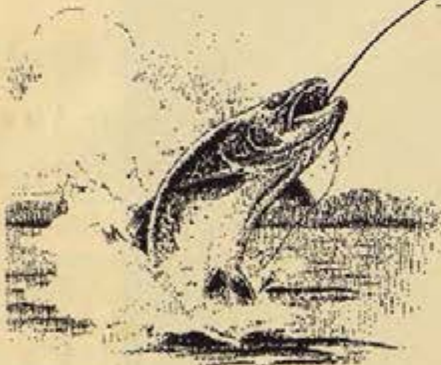
риболовський рай! Олі мав зі собою маленьку річкову вудку і ми всі сміялись, як він сидить на носі човна, надіючись щось зловити. Сміх наш завмер, коли він раптом витягнув, одну за другою, всього дванадцять великих риб. Команданту Яремі також пощастило. Він зловив *веселкоподібну форель*, пару лососів і великого восьминога. Час тікав, і ми повернулись до пристані містечка, де ввечері спожили все, що зловили. З надмірного ентузіазму цілу ніч гуляли й ганяли по містечку. Так у нас з'явилося багато товаришів, але й ворогів... Ніч була безсонна...

ДЕНЬ 8-ий

З самого ранку ми спакувались і сіли на автобус, який завіз нас до містечка Сейл, де ми сіли на поїзд додому до Мельборну, нарешті.

*ст. пл. Олександр Ляхович
ст. пл. Стефан Поташник*

— або якусь колоду,
чи чобіт, чи виховника....?

Юнак Олександр Ляхович ловить дерев'яну чи гумову рибу.

Ці два герої цього року вийшли з юнацтва та й стали справжніми страшними старшими пластунами! Раніше вони звернулися до станичного проводу шукаючи признання їхніх героїчних подвигів, але в згоді з табірним проводом, одинокі вмілисть яку були готові признати їм, це мітотворення. Врешті, мандрівка Малакута вже вийшла у мітологію юнацтва не тільки Вікторії але й цілій Австралії – ред.

Хоч розповідь хлопців про мандрівку Малакути включає найменші деталі про ходіння по воду тощо, якось їхня пам'ять обійшла багато інших наших пригод. Ось деякі з них:

ХУДОЖНИК

Біля маяка ми познайомились зі старшим чоловіком, який жив у приміщеннях маяка зі своєю жінкою. Це був художник, який ціле своє доросле життя прожив на узбережжі Австралії в різних домівках, у знайомих чи з аборигенами, і там малював свої картини. Він був гордий тим, що ніколи не працював на заробіток, а жив виключно прибутками з продажу своїх картин.

Художника дуже втішила зустріч з нами. Він казав, що рідко бачить таких молодих людей, як ми, що мають намір так хоробро пізнавати сувору і чудову австралійську природу. Він нам дав свіжу воду і ми пообідали на траві біля його будинку. Поки ми варили, він нам розповів про різні свої пригоди, про чудові місця на цьому узбережжі, показав зруйнований старий маяк, якого люди сімдесят років тому звалили у воду і так і залишили. Сьогодні він увесь проржавів і та розбитий хвилями.

Далі він показав нам свою майстерню: скрізь були картини, і то досить цікаві. Це були

головно абстрактні твори з сумішшю кольорів – сріблястого та золотавого. Малював він саморобними фарбами, подібними до олійних. Були й інші експериментальні стилі, на дереві й на полотні...

Він розказував про різні дива. Мене вразило його пребагате знання природи. Він порадив нам стерегтись *кліщів* – комах, що причіпляються до шкіри та залазять під неї, від чого можна сильно захворіти, а то й стати жертвою паралічу. Він показав нам, як вони виглядають і як їх найліпше виймати, щоб не віддерти тіло, залишивши голову у шкірі.

Особливо цікавою була його порада шукати на березі мушлю *паперовий навтільюс*, яка якраз була «в сезоні»: погода, пора року, напрям вітру були точно ті, за яких *навтільюси* запливають на береги.

В самих мушлях живуть морські тварини типу малих восьминогів. Коли вони виростають і надходить пора покинути мушлю,

вони її випихають з моря як парус, щоб вітер гнав їх далекі кілометри до нової околиці. А часом вітер задуває їх аж на берег.

Мушлі самі прекрасні: завбільшки з руку а то й більші, білі, подібні до віяла, тонесенькі (тому й «паперові»). Художник казав, що вони дуже рідкісні й тому страшенно цінні!

Впродовж наступних днів ми знайшли штук п'ять тих *паперових навтільюсів*. Два були досить великі й зовсім не пошкоджені. Така краса! Й таке багатство!

Але наша радість була короткотривала. На жаль, по дорозі ми були змушені лазити по скелях, для чого були потрібні обидві руки, і ми скоро довідились, що *навтільюси*, запхані у наплечники, довго не витримують!

Тому наші знайдені дива природи ми заховали між камінням ... може вони нас далі чекають?...

Скеріз (Skerries)

День, проведений на каяках, крім плавання по затоці й річці, подарував нам одну пречудову пригоду.

Метрів двісті п'ятдесят від берега моря лежить острівець Скеріз. Довкола острівця живе колонія тюленів. Часто буває так, що ледарі-акули припливають собі, щоб дешево пообідати тюленими. Не зважаючи на акул, власник каяків, наш морський провідник і місцевий *гуру* Лері Грей всіх нас по двоє-троє в каяках повів кругом острівця. Це було просто чудово! Тюлені припливали до каяків, плавали під нами, скрізь зацікавлені й безстрашні. Для багатьох це видовище природи стало найпам'ятнішим дивом цілого дивовижного табору!

Австралійське узбережжя надзвичайне й багате. Його природа і прикрасна, і небезпечна. Акул буває чимало, але люди сприймають їх без наївного страху. Все одно, на популярних пляжах працюють рятувальники, а з літаків стежать, чи не з'явилися акули.

Наші пляжі дуже популярні серед різних ентузіастів риболовства, плавання, а також – сурфінгу. Багато молодих хлопців й дівчат кожних пару тижнів їздять на день чи два на море, щоб поїздити на дошках. Є і ті що зимою їздять, одягаючи водянні костюми які ціле тіло накривають (навіть голову) щоби переносити довгі години у воді. І серед пластунів чимало таких

Юнацтво готується до сурфінгу (Вікторія).

На каяках

героїв – зокрема в Сідней! Часто на наших таборах на «Соколі» ми включаємо в програму екскурсію до моря для такого зайняття.

А якщо сурфінг безстрашно у зимових водах не цікавить, ще в інших місцях Австралії можна зустріти дивні чуда. В одному місці на західному узбережжі часто припливає близько до берега акула-кит – найбільший риба у світі! Ці акули завбільшки з автобус, але їдять тільки сало з хроном.... (хе-хе!). Тепер одна фірма влаштовує екскурсії до цих акул. Можна одягнути акваланг, виплисти з човна та познайомитись з живим автобусом!!

Крайовий Пластовий Юнацький Табір на річці Гауква 1995-1996

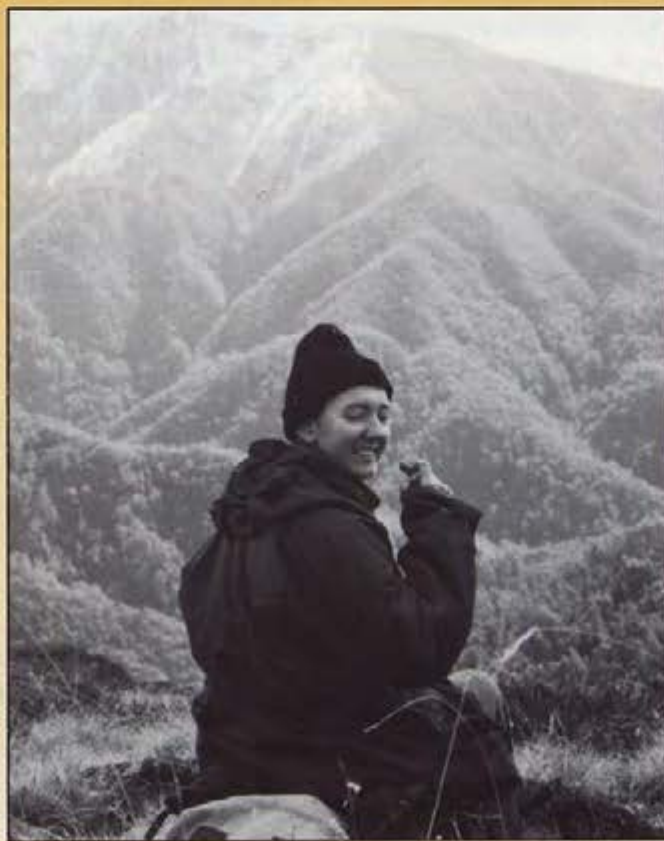
Свіже повітря, пахучі евкаліпти, голубе безхмарне небо, прекрасне щебетання пташок - ми були в обіймах австралійської природи на пластовому таборі в зеленій долині річки Гауква.

Крайовий юнацький табір відбувся в альпійському районі Вікторії від 25-го грудня 1995 р. до 2-го січня 1996 р. Зорганізований Крайовою Пластовою Старшиною, провід табору був майже цілковито у молодих руках. Окрім двох сеньйорів, членами булави і інструкторами були молоді старші пластуни й юнаки з мельборнської, сіднейської та аделаїдської станиць.

Ціль табору - дати можливість юнакам й юначкам проявляти свою ініціативу, розвинути впевненість в собі та закріпити знання практичного пластування в природі. Доказом того було самостійне приготування вечер на відкритому вогні, успішно проведені заняття з альпінізму, вдале риболовство в кришталево-чистій річці Гауква.

Ми багато навчилися під час практичних занять з надання першої медичної допомоги, а також картографії та традиційного в'язання вузлів. Але завершенням усього була триденна мандрівка.

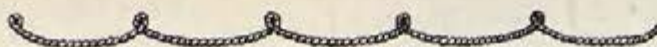
На початку прогулянки все юнацтво, разом 41 особа, було поділене на молодшу й старшу групи. Старша й більш досвідчена група мусіла перемагати стрімкіший терен та перейти більшу віддаль. Не зважаючи на різницю в трасах, всі пластуни пізнали живописний краєвид Австралійських Альп. Стоячи на найвищій горі Блаф, всі мандрівники були свідками чарівної краси Матері-природи. Темнозелені гори з усіх боків відходили в прекрасну, безмежну далечінь. Хоча на кінець прогулянки наші ноги боліли й ми були дуже перемучені, ми трималися в доброму настрої і з задоволенням повернулися в долину до нашого табору.

Таборування в цьому році було успішним. Чудова погода й весела вдача молоді спричинилися до доброго настрою таборовиків. Навіть дощі, які падали на Новий Рік, не змогли зіпсувати атмосферу. На прощання ми плянували нові зустрічі зі своїми новими приятелями на Ювілейній Міжкрайовій Пластовій Зустрічі в Сідней наступного літа.

юнак Пилип Ботте

Ст. пл. Соня Радивил обідає.

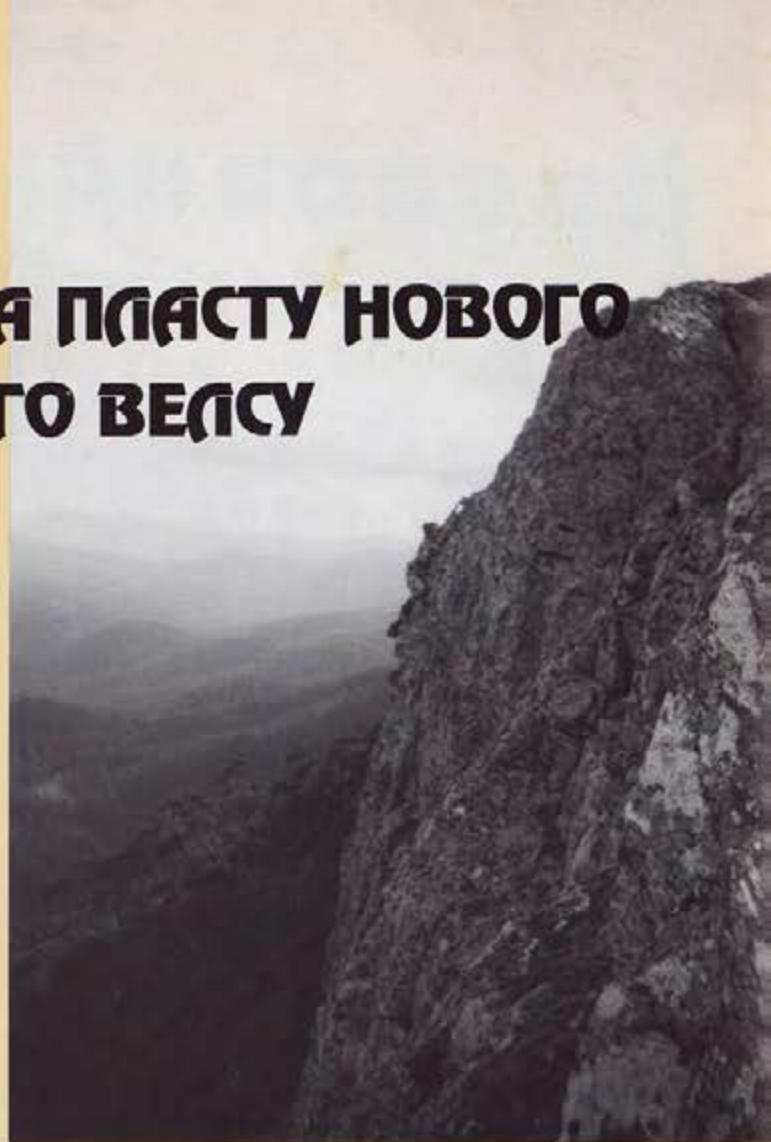
ЗАМОК: МАНДРІВКА ПЛАСТУ НОВОГО ПІВДЕННОГО ВЕДСУ

Замок – що за мандрівка! Страшенне зусилля, але й страшенне задоволення. З наметами й наплечниками на спинах ми вирушили по трасі.

Почувши оцінку старших пластунів (тих, які раніше намагались домандрувати до *Замку*), що траса досить важка й майже вся під гору, ми були вже непогано загартовані, коли дійшли до першої скелі. Всі вилізли на неї одним чи другим способом – чи за допомогою скалолазного шнура, чи, як *Рамбо*, без будь-якого спорядження.

На декількох скелях було просто неможливо вживати шнури. В таких випадках ззаду тебе пхали, а згори за руки витягували наверх. Це, мабуть, була найважча частина мандрівки – без шнурів та й з скелею більш-менш паралельною до тебе. Але, раз ми вилізли наверх, нам здавалось, що всі наші геройські зусилля були оправдані, бо краєвид був пречудовий!

ст. пл. Наталка Дехніч й юнак Олесь Дехніч

Юнак Петро Козут намагається втекти від провідників мандрівного табору. Йому вдалося.

МАНДРІВНИЙ ТАБІР ПЛАСТУ АДЕЛАНІДИ, липень 1996

Ст. пл. Богдан Миронюк

Ця прогулянка почалась нетрадиційно, п'ятикілометровим проходом в п'ятницю вечором о 10-ій годині. Як тільки ми вирушили, хуртовина зірвалася і почав як із відра йти дощ. Нас протинав гострий вітер. Проте, наш ентузіазм не змок, а до того ж ми були достатньо приготовлені (наш безстрашний провідник Богдан Соловій мав зі собою парасолю, якою користується під час гри в гольф!).

Трасу, що складалася більше з калюж, ніж з суходолу, перетинали річки, які повиступали з берегів. Їжу, що ми мали з собою, частинно з'їли кенгуру й посуми, а решту знищив дощ. У цих умовах ми навчилися шанувати наших юнаків, бо в житті ніхто не бачив, як мокрі дрова можуть горіти, аж поки вони цього не продемонстрували!!

ст. пл. Богдан Миронюк і юнак Данило Ковальчук

ТАБІР ПЛАСТУ І СУМ-У 1994-1995

З усіх таборів мені найбільше сподобався спільний табір Пласту й СУМ-у «Одна Родина», який відбувся 1994-1995 рр. на площі «Сокол» у Вікторії. Табір виявився доброю нагодою потоваришувати із різними новими знайомими.

На початку табору організували групи, які склалися з пластунів та сумівців, та провели багато різних ігор, щоб учасники познайомились.

Хоч табір вже декілька років в минулому, одне

залишилося в моїй пам'яті – та величезна гора, на яку ми мали вилізти. Ця гора була височенна, а ми мусли вийти наверх перед тим, як могли сісти і пообідати. Перед Новим Роком, нас заохали в автобус, який завіз нас геть у *буш* (австралійський ліс), де нам

влаштували цілонічну дискотеку на зустріч Нового Року.

Мені цей табір дуже сподобався і я маю надію, що подібні будуть і в майбутньому!

юначка
Лєся Харуцька

Спільний табір Пласту і СУМ-у. Озеро біля Ерііз Інлет, Вікторія (Aries Inlet).

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ

СКОБ! Мене звали Микола. Мені 14 років, і я вже ношу червону хустку два роки. За цей час я вже був на двох пластових таборах і трьох мандрівках. У нашій курені приблизно 30 членів юнацтва.

Мій перший юнацький табір відбувся на нашій пластовій площі – «Сокол», а наступний – в *Альпійському державному парку*, на ріці Гауква. Тут уже не було вигод «Сокола». У нас не було ані електрики, ані дерев'яних колиб; ми готували їжу на відкритому вогні. Ми ночували в маленьких мандрівних шатрах, а ріка нас постачала свіжою водою для готування їжі чи купання.

Мандрівка на цьому таборі була надзвичайна! Траса підносилась величезними горами, вищими, ніж гора Буллер (*а це одна з високих гір Вікторії; там щороку випадає сніг і туристи їздять туди для зимового спорту – ред.*). З цих гір було видно прекрасні краєвиди.

Третя пластова мандрівка, в якій я брав участь, відбулася в околиці гори Готам. Там ми два дні йшли по снігу і навіть ночували серед снігу. Мені сподобалися засніжені краєвиди, які ми бачили під

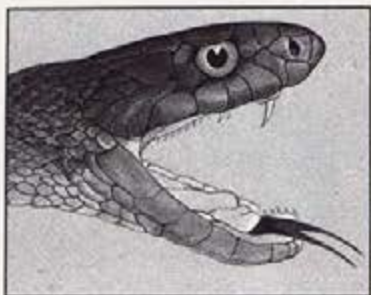
Юнак Микола Буць в обіймах Пласту.

час цієї мандрівки. Але найкраще в ній було те, що наша група була невелика і ми змогли добре познайомитись один з одним. Для мене, це основна принада Пласту.

юнак Микола Буць.

Микола Буць – один з наших найталановитіших юнаків. Він уже довгий час грає на скрипці та виступає на концертах, досягнувши дуже високого рівня. Микола також член пластового танцювального ансамблю «Водограй» та займається спортом (зокрема Австралійським футболем). Такі у нас юнаки! – Ред.

Небезпечні Тварини

1. Отруйні гадюки

Тайпан (Taipan)

Знаходиться в Квінсленді та Північній Території. Ростає до трьох метрів довжини, нормально чорна з кремово-жовтим животом з помаранчевими крапками. Має велику, довгу голову, яка відрізняється від її тонкого тіла.

Тигрянка (Tiger Snake)

Знаходиться в цілій Вікторії, Тасманії, більшій частині Нового Південного Велсу (НПВ) та в частинах Південної Австралії та Західної Австралії. Довжина до 1,5 метра. Широка голова. Може бути коричнева, сіра чи оливкова з кремово-жовтими пасками.

Мідянка (Copper Head)

Знаходиться майже по всій Тасманії та Вікторії і в частинах НПВ та Південної Австралії. Довжина 1,5 метра. Мала голова, яка майже не відрізняється від її шиї. Колір від ясно мідяно-коричневого та темночервоно-коричневого до чорного.

Коли людину вкусить отруйна гадюка, вона лишає два знаки на місці укусу. Місце довкола укусу за якийсь час напухає, з'являється синяк та жертва потіє. Інші симптоми включають біль голови, сонливість, нудоту, біль в грудях та слабкість.

Найкраще уникати небезпеки!

- Обережно дивіться, коли ходите високою травою, або перелазите через колоди та каміння.
- Не пхайте руки в нори, ями і т.д.
- Не зачіпайте гадюк. Не пробуйте їх ловити чи вбивати.
- Одягайте сильні черевики та грубі шкарпетки й штани, якщо ходите в місцях, де бувають гадюки.
- Вечором беріть зі собою ліхтарку. Багато гадюк активні вечором.

Що робити, як вкусить отруйна гадюка

Елементарне знання першої допомоги та здоровий глузд дуже підвищують шанси вижити.

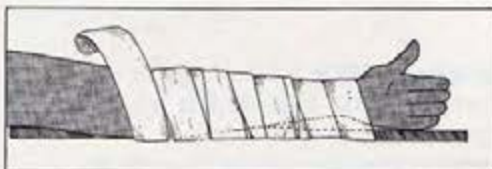
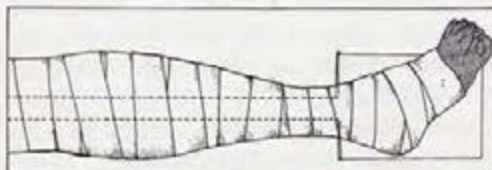
1. Заспокойте жертву. Як можете, ідентифікуйте породу гадюки.
2. Положіть жертву і накладіть тисковий биндаж (див. нижче).
3. Прив'яжіть шину до кінцівки.
4. Негайно дістаньте медичну допомогу, яка дасть протиотрутні ліки.

* Ніколи не висмоктуйте і не ріжте рани.

* Ніколи не мийте рани, бо з верхньої отрути можна ідентифікувати вид гадюки.

Тисковий биндаж та унерухомлення кінцівки:

1. Відразу накладіть широкий тисний биндаж на кінцівку так, щоб накрити місце укусу. Биндажуйте так тісно, як звихнену щиколотку (sprained ankle). Забиндажуйте якнайбільшу частину кінцівки. Найкраще вживати еластичні биндажі, але якщо не маєте їх, вживайте будь-які гнучкі матеріали.
2. Тримайте кінцівку нерухомою, прив'яжіть якийсь тип шини. Яка-небудь негнучка річ підходить.
3. Не знімайте биндажів та шин, поки не надійде медична допомога.

В Австралійській Природі

2. Отруйні павука, кліш (ticks).

Сіднейський павук з павутиною у формі ліжки (Sydney funnel-web spider).

Цей павук знаходиться тільки в околицях Сіднею. Він, мабуть, найнебезпечніший павук в Австралії. Великий, до деякої міри волохатий, з важким тілом. Після укусу біль відразу поширюється на інші частини тіла, далі настає рясне потіння, обезводнення організму, в деяких випадках галюцинації та проблеми з диханням.

Перша допомога:

- Заспокойте жертву.
- Накладіть тисковий биндаж.
- Негайно дістаньте медичну допомогу, яка дасть протиотруйні ліки.

- Не чіпайте павуків.
- Коли працюєте надворі, вживайте рукавиці.

3. Лісові кліш

Лісовий кліш знаходиться у вологих місцях на східній бережжів Австралії. Його розповсюджують тубільні тварини. Це мала, плоска, овальна тварина довжиною приблизно 0,5 см, жовто-сірого кольору з восьми ногами та маленьким дзьобом, подібним на пилку.

Щоб живитися, вони залазять головою під шкіру жертви. Це звичайно спочатку свербить. Потім жертва починає слабнути. Далі може розвинути слабкість в ногах та параліч. Пульс може ослабнути та прискоритися. Може стати важко дихати. Можна вмерти за п'ять днів.

Перша допомога:

- Якщо це можливо, полийте рану малою кількістю гасу (kerosene), щоб вбити кліща.
- Витягніть кліща пінцетою.
- Не затискайте і не видавлюйте кліща.
- Якщо симптоми не зникають, дістаньте медичну допомогу.

4. Отруйні морські тварини

Восьминіг зі синіми кільцями.

Найчастіше зустрічається в щілинах та ковбанях (rock pools) та підводних печерах. Ноги їхні довжиною тільки 7-10 см, а саме тіло жовтаво-коричневе з синіми кільцями.

Укус такого восьминога майже не відчувається. Але у великій дозі отрута може бути смертельною. Наступає параліч усіх м'якулів і людині стає неможливо дихати.

Перша допомога:

- Заспокойте жертву.
- Накладіть тисковий биндаж.
- Негайно дістаньте медичну допомогу, яка дасть протиотруйні ліки.

- Не торкайте цього *восьминога!*

З АВСТРАЛІЇ В УКРАЇНУ СПОГАДИ З ПОДОРОЖІ

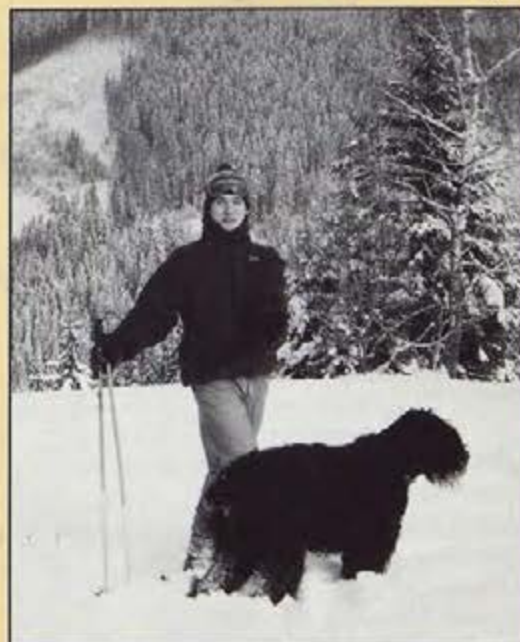
ст. пл. Симон Когут

Рік тому мені пощастило, одержавши стипендію від мого університету (імени Монаша, в Мельборні) та Фундації Українознавчих Студій Австралії, поїхати на семестр вчитися до Київського Національного Університету ім. Т. Шевченка. Мета подорожі була для мене ледь не фантастичною – добре вивчити українську мову з українських уст (по моему – це найкраща метода!), почути запах і смак культури та трохи повчитися української філології. Ці студії я мав включити в курс славістики тут, у Мельборні. Коротше – це мало бути пів року *практичного* зайняття з українознавства!

Я жив у Києві, в районі *Оболонь*, у квартирі молодого художника Олександра (Сашка) Мельника. Нас познайомила Ірина Вей, теща мого викладача (він же славний *лісовий чорт* Марко Павлишин).

В Києві, коли я не сидів на лекціях у жовтому корпусі університету, то блукав по місті – днем по магазинах, парках та бульварах, а ввечері по театрах, чи відвідував знайомих, чи просто сидів у квартирі з паном Сашком, вправляючи мову, та слухаючи його різні цікаві розповіді (на щастя, у нас телевізора не було). А коли не гуляв по Києві, то їздив поїздом у Західну Україну, відвідувати родичів у різних містах, чи просто так – відвідувати...

І так склалось чимало пригод і цікавих вражень. Ось декілька:

Ст. пл. Симон Когут на лижах у горах Карпатах з собачкою Міс Корнелія Мерседес (чи просто Дейзі).

Мистецтво:

Художник Сашко Мельник у майстерні

Сашко Мельник, мій шановний господар і вчитель, також цікавий художник. Його майстерня, на відміну від інших, що я відвідав, була його спальнею. В час мого перебування в нього, він працював над замовленням греко-католицької церкви на Аскольдовій могилі в Києві. Церква почала робити ремонт і замовила в Сашка ікони до іконостасу. А творення ікон - це не просто малярство, а молитва. Пишучи ікону, іконописець повинен постити, і так робив Сашко. Я з ним пів року не їв м'яса (хоч я не відмовився, як він, від яєць).

А щодо мистецтва... я ніколи в житті не мав можливості настільки зблизька спостерігати процес і суть мистецтва, як в Україні. Скрізь я знайомився з надзвичайно цікавими художниками, музикантами, поетами... У Сашка самого цікаві картини, як і у його побратимів у *Братстві Аліпія*. Мистецтво у них стає чимсь зовсім близьким, майже повсякденним. Воно не прикрите хмарою бізнесу чи елітарними мистецькими претензіями. Якщо митці не сплять у майстернях, то живуть у них щоденно.

Теребовля:

Пам'ятник, поставлений художниками в честь мистецької школи Михайла Бойчука.

Я мушу розповісти про одну мою подорож до родичів у Теребовлі на Тернопільщині. Коли Сашко дізнався, що у мене там рідня, він був вельми здивований. Виявилось, що кілька років тому він там працював.

Київ: поет Роман

Один поет молодшої генерації – Роман К. – став близьким моїм другом. Він так полюбив мене, що й переселився до Австралії вслід за мною... (Я жартую, насправді він одружується з українкою, яка живе в Австралії). Ми часто разом блукали по місті чи вечорами влаштовували поетичні й музичні акції в стилі джазу (я трохи на гітарі бренькав, а він танцював пером по сторінці). Він доглядав за мною після моєї снігової аварії (я упав з санчат і опинився у лікарні зі струсом мозку): готував мені «козацьку кашу» за власним рецептом.

Отже, з приїздом в цю чудову країну, Австралію, Романові прийшли нові думки, нові почуття, новий світогляд (йому світ тут «догори ногами»), і декілька таких почуттів Роман спробував схопити словами. Ось декілька з його австралійських віршів з циклу «Як не любити тебе, країно моя Аборигенія»:

*Я намагаюсь
Пізнати тебе ногами
Крок за кроком
Пів кулі лягає під очима
Самотній світ
Як я
Йому просто відкритись мені
Хоча
Із діркою в голові
все одно
легко
дихається
озоном*

*Падас листя сухе
Іде хмара гадюкою
поміж горами
На своїй спині
небо несе
«Південний Хрест»
Дивна весна
Пес починає їжу
не з голови, а
з землі
І сниться мені все
окрім свого
І відчуваю вартість свою
вагу
ще не впав
а якщо впаду
відразу
полечу*

*Я виїду зранку
подивлюсь у небо
Нічого не зворушиться
у грудях
Лише дощ
І кашель громихне
та розірве ранкову
павзу
Небо зудить хмарами
по шкірі
І блукає літак ідіот
у думках
- Думкоф
Куди йому летіти
він сам не знає
Я розряджаю простір під
паркан
І далі лягаю спати*

Поет Роман

Недалеко від Теребовлі є село, де народився Михайло Бойчук (1882-1939) – відомий український художник, який на початку цього століття розпочав свою мистецьку школу художників-монументалістів (Бойчукізм). У тридцять років відбувались страшні московські погроми інтелігенції України та інших країн тодішнього Радянського Союзу. Жертвою тих погромів став не тільки Бойчук, а й всі члени його мистецької школи. Його заслани в концтабір у 1937-му році; і там знищили його в 39-му.

В честь школи Бойчука Сашко з декількома товаришами-художниками (вони себе називають монументалістами і займаються різноманітною технікою малювання та прикладного мистецтва) хотіли поставити скульптури по місті Теребовлі. Зібравши малу групу митців з цілої України, вони поїхали в Теребовлю літом, там домовились з місцевими, щоб їх годували під час місяця праці і знайшли їм камінь для скульптур. Так воно й вийшло. Жили вони у людей, працювали щоденно цілий місяць і поставили всього 13 пам'ятників у честь Бойчука.

Я не бачив усіх цих скульптур, але одна дуже зворушила мене (див. фото). Вона висить на стіні крамниці на головній вулиці (Князя Данила), де розстрілювали людей під час і після Другої світової війни.

Подорож в Україну

Львів:

У Львові мої пригоди отримали музичну тональність, бо там я познайомився з чудовими молодими музикантами (точніше, з рок групістами, які майже всі закінчили Консерваторію). Взагалі, поп-музика, рок-музика (навіть гібриди – *грандж*, *метал*, *арт-рок*...) всі шаленим темпом розвиваються – як за американськими чи іншими Західними взорами, так і незалежно від них, творячи свої звуки й значення...

Серед моїх найулюбленіших груп були *Мертвий півень* та *Плач Єремії*. У них стилі переважно рокові, а тексти – якщо вони їх самі не пишуть, то беруть у сучасних молодих місцевих поетів.

Тут подається пісня із скарбу сучасного українського року, яку можете співати при ватрі. Вона довгі місяці займала перше місце на львівській гіт-параді. Це рідкісний тип зовсім серйозної, меланхолійної пісні. Її написав Кость Москалець, а виконує досить патетично Тарас Чубай з *Плачем Єремії*.

«Завтра прийде до кімнати....»

(Стрнка 1)

Завтра прийде до кімнати
Твоїх друзів небагато,
Вип'єте холодного вина

Хтось принесе білі айстри
Скаже хтось – життя прекрасне
Так – життя прекрасне, а Вона...

(Приспів):

А Вона, а Вона,
Сидітиме сумна
Буде пити – не п'яніти
Від дешевого вина

Я співатиму до неї
Аж бринітиме кришталь
Та хіба зуміє голос
Подолати цю печаль

(2-га Стрнка)

Так на світі повелосся
Я люблю її волосся
Я люблю її тонкі уста

Та невдовзі прийде осінь
Ми усі розбіжимося
По зрусіфікованих містах

(Приспів):

Лиш Вона, лиш Вона,
Сидітиме сумна
Буде пити – не п'яніти
Від дешевого вина

Моя дівчинко печальна
Моя доле золота,
Я продовжую кричати –
Ніч безмежна і пуста.

(Повторюється друга стрнка і потім приспів на кінець).

Василь Химочка – Під яблунею – полотню, темпера, 1992.

"Завтра прийде до кімнати..."

Am Amin9/F Am Amin9/F Am Amin9/F

1 Завтра прийде до кімнати твоїх друзів небагато, вип'єте холодного вина -

E Am Amin9 Am Amin9/F

4 Хтось принесе білі айстри, скаже хтось життя прекрасне.

7 Am Amin9/F E C G

10 Так життя прекрасне, а Вона... А Вона, а Вона, си-

G7 C C G A7 C

13 дітме сумна - Буде пити - не п'яніти, від дешевого вина. Я спі-

16 Am E E7 Am Am E

16 ватиму до неї аж бринітиме кришталь, та хіба зуміє голос подо-

E7 Am Amin9/F Am Amin9/F Am Amin9/F E

лати цю пе-----чаль.

21 Am Amin9/F Am Amin9/F Am Amin9/F

24 Так у світі повелосся, я люблю її волосся, я люблю її тонкі уста -

E Am Amin9/F Am Amin9/F

27 Am Amin9/F E C G G7 C

Та невдовзі прийде осінь. Ми усі розб'їжимося

31 по зрусифікованих містах. Лиш Вона, лиш Вона, сидітиме сумна. Буде

C G G7 C Am E

34 E7 Am Am E E7

пити - не п'яніти - від дешевого вина. Моя дівчинко печальна, моя

37 Am Amin9/F Am Amin9/F Am Amin9/F Amin9

доле золота я продовжую кричати - ніч безмежна і пуст -

-а.

музика й лірика, Кость Москалець

АВСТРАЛІЙСЬКІ АБОРИГЕНИ

В 1788 році, в час поселення Австралії європейцями, в Австралії було понад 300 000 аборигенів та існувала культура 40 000-літньої давности. Аборигени жили на цілому континенті в понад 500 окремих групах, говорили своїми мовами (доказано, що існувало біля ста окремих мов), на своїх територіях. Ці території були чітко відмежовані одна від одної природними межовими знаками – горами й ріками. Групи аборигенів мали своєрідні форми мистецтва, складні ритуали та світогляд.

Улуру – святе місце аборигенів центральної Австралії

У світогляді аборигенів, який зветь «Дрімотою» (The Dreaming), все пов'язано із землею. Земля має душу – і сама по собі, і як частина кожного аборигена. Земля для аборигенів є мати, яка постачає їм все. Аборигени вважають, що вони та їхні предки, так як все живе і неживе, є від землі і частиною землі. Їхні предки з'явилися з землі в час сотворення всесвіту, коли світ ще був темним і тихим. Ці предки, які були напів люди, напів тварини чи рослини, подорожували через світ та будували краєвид – гори, ріки, дерева та все живе. Вони створили й самих людей та всі форми світських взаємин. Тому аборигени вважають себе нащадками предків «Дрімоти». Ці предки, втомлені після будови світу, вернулися до землі. Місця їхнього спочинку позначені святими місцями, напр. горбом, калабанею, формацією каміння. Аборигени, які живуть біля святого місця, назначені його власниками та хоронителями. Тотем кожного племені має форму його предка.

Всі аспекти аборигенської культури пов'язані з «Дрімотою». Деякі ритуали та казки передаються через традицію – в піснях, танцях та усних розповідях. Раніше вони не були записані, бо аборигени не мали письма. Музика аборигенів традиційно вокальна і виконується під акомпанемент інструментів. Мабуть, найбільш відомі у світі їхні малюнки на корі чи на камені і різьби по камені. Абстрактні геометричні фігури та символічні взори малюють охрою чи рослинною фарбою. У цих взорах об'єднані людство, тварини, рослини (життя) і смерть. Тематика, так як у всіх аспектах традиційної аборигенської культури, поєднує Дрімоту з землею.

На жаль, ця культура не була оцінена європейцями, які проголосили Австралію *terra nullius*¹. Згідно з цією

концепцією земля не належала аборигенам і тому могла бути привласнена Англією. Європейці поступово забрали від аборигенів всю плодівиту землю для своєї худоби, овець та фарм. Силою відбирали землю та карали смертю крадіж корів чи овець. Таким чином, безліч аборигенів загинули чи загубили зв'язок з землею своїх предків.

Самозрозуміло, виключення членів будь-якого аборигенського племені з їхньої території мало величезні наслідки, не тільки щодо їхнього тілесного існування, а і духовного. Тому вони сильно боронили свої землі. Через сорок років дві третіх населення було знищено зброєю та завезеними хворобами, проти яких аборигени не мали відпорности. Мабуть в Тасманії були найжорстокіші убивства, де майже все аборигенське населення було зігнано і вимордовано. Вбивства продовжувались до 30-их років цього століття.

Від раннього 19-го століття місіонери вважали, що вони зможуть 'спастися' аборигенів моральним та релігійним вихованням, та взялися за політику асіміляції. Малих дітей забирали від батьків та давали їх до європейських родин, а батьків та старших збирали в резервації. У цих резерваціях були жахливі умови, які додавали до подальшого знищення аборигенської культури.

Тільки в 60-их–70-их роках цього століття серед європейського населення Австралії стала поширюватися ідея, що існувала та далі існує аборигенська культура, яка вартісна сама по собі та повинна бути збережена. У 1967 р. аборигени отримали право голосувати, а пізніше все більші права користуватися традиційними землями. В деяких випадках землю передано традиційним власникам. Право на землю було визнано найвищим судом Австралії в 1992 році і затверджено законом австралійського парламенту. Аборигени починають відгравати все більшу роль в австралійському громадському та культурному житті – як політики чи активісти, як художники та спортсмени і, загалом, як повноцінні громадяни австралійської держави.

ст. пп. Ярема Семків

¹ Це юридичний термін, який значить, що нововідкритий край незаселений, чи заселений людьми без якоїсь форми соціальної чи політичної організації.

ДЛЯ ТИХ, ХТО ХОЧЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ

1 Привіт! Мене звати Таля, мені 16 років і я шукаю друзів для переписки. Мені подобаються література й музика і я б надзвичайно хотіла колись подорожувати! Моя улюблена їжа – шоколяда.

2 Привіт! Мене звати Данило, мені 16 років. Для всіх зацікавлених лижним спортом та гірськими велосипедами (mountain bikes), я ідеальний кореспондент. Я б також хотів колись подорожувати, але поки що мені не вийшло.

3 Привіт! Мене звати Наталка, мені 15 років. Я люблю ходити в кіно, слухати музику та просто гуляти.

4 Привіт друзі! Мене звати Катерина й мені 15 років. Я люблю грати на фортепіані, ходити по місті та на концерти українських танців.

5 Привіт, усім! Я Касимира й мені 17 років. Я люблю гуляти з товаришами, таборувати та слухати музику.

6 Привіт всім вам там. Мене звать Маруся й мені 16 років. Я люблю таборувати, слухати музику та страшенно люблю козацькі танці.

Юначки Таїса Дехнн, Ева Абінга, Каріна Яременко.

Якщо вас цікавить, як живуть українці з другого боку земної кулі («там, де б носились підштанці землі», як пише Зоя Козут); чи не важко нам ходити догори ногами, то вибирайте імена, та й пишіть. Надіємось, що розпочнуться якісь світові знайомства. Якщо ви приєднані до Інтернету, то просимо подавати і електронну адресу.

Ось що Життя в Пласті. Юнак Олександр Ляхович та юначка Маруся Сапун на затоці Малакуті.

Звертайтеся листами на цю адресу з ім'ям і номером юнака чи юначки, з якими бажаєте листуватися. Ми передамо відповідному пластунові перший Ваш лист:

c/- Plast
3-11 Russell St
Essendon
Victoria 3040
AUSTRALIA

7 Привіт! Я – Тарас. Мені 14 років і я шукаю друзів для листування. Я люблю їздити на однолінійних ковзанах і на велосипеді. Моя улюблена їжа, безумовно, піца.

8 Всім вам людям там в далекому світі – я Леся і мені 16 років. Якщо вам подобається ходити на закупи, грати в теніс та слухати музику, то пишіть мені!

9 Мене звати Леся й мені 15 років. Мені подобається спорт, слухати техно та просто гарно гуляти.

10 Привіт всім! Мене звать Ліана й мені 17 літ. Я люблю альтернативну музику, товаришувати та українські танці.

11 Привіт! Мене звати Оленка, мені 15 років. Мені подобаються танці та просто розваги.

О	Б	З	А	Л	Д	К	Л	І	Щ	Г	О	Т
О	Х	У	І	О	Ч	І	Ч	У	А	Н	Н	А
В	В	К	Ш	А	Ь	Т	Н	К	Н	А	Н	Й
Т	О	Я	П	С	Е	П	О	Г	Р	Л	Н	П
С	П	Л	О	К	У	Т	Е	А	О	А	А	А
В	Ф	Л	С	У	А	Р	Т	Й	П	В	А	Н
О	О	С	У	З	З	Е	Ф	Л	З	К	Т	У
Л	Р	С	М	К	М	Б	Е	І	В	А	О	Р
О	Е	В	Ь	А	А	Ч	Е	І	Н	А	Ж	У
Б	Л	К	Н	М	Н	Н	Р	Р	К	Г	Г	Г
И	Ь	А	А	И	И	Д	О	О	Е	У	И	Н
Р	О	Я	К	Х	Н	Н	Т	Й	Р	Ж	П	Е
Г	К	А	О	А	Д	А	І	У	К	Р	Ж	К
Й	И	Н	М	У	З	Е	Б	Г	У	А	Ж	Я

ТАБЛИЦЯ ЗАХОВАНИХ СЛІВ

У цій таблиці заховані слова, які стосуються австралійського пластового життя і знаходяться в попередніх статтях. Заховані слова можна читати у всіх напрямках. Їхні значення подані внизу. Читаючи з ліва на право літери, не використані в захованих словах, ви знайдете цікаву думку про справжню суть пластового таборування.

А-----

танк з кислотою для дихання під водою.

Б--

австралійський ліс.

Б-----

нерозсудливий (стосується редакторів журналу).

В-----

морська тварина з восьми щупальцями.

Г----

вид ящірки, на вигляд прабабусі крокодила; деякі типи можуть вирости завдовжки два метри.

Г---

людина з глибоким, часто містичним, знанням.

Д----

дикі «крово-жадні» пси.

З-----

подібна до заливи.

К---

маленький накритий човен для (переважно) однієї людини.

К-----

маленький, але відкритий зверху, човен.

К-----

найвідоміша австралійська тварина.

К---

якщо знайдеш його на собі, позбувайся обережно!

Л-----

риба, яка з моря пливе проте течії аж у гори. (Також згадана жертва Яременого риболовства).

М-----

причина нашого постійного повернення до пластових таборів.

М---

вежа зі світлом для зазначення берега човнам вночі.

Н----

в чому ми спимо під час мандрівок.

Н-----

куди не слід запаковувати паперових навітілюсів.

П-----

крайовид у мистецькому виконанні.

П---

по ньому мандрували до Малакути.

П---

австралійська тварина, яка здатна поїсти ваші таборів харчі, поки всі сплять.

Р-----

чим займався герой Олександр Ляхович на затоці Малакути.

С----

при ватрі, гарно розважає.

С----

пластова оселя у Вікторії.

С-----

містична розвага на узбережжі, для якої потрібні присутність хвиль та відсутність акул.

Т-----

гадюка, що виростає до трьох метрів довжини.

Т----

пристрій для розбивання брам у середньовічних війнах чи до розбивання кущів, коли шлях по скелі виявляється непрохідним.

У-----

де море зустрічає берег.

Ф-----

назва типу риби, яку (нібито) Ярема зловив на затоці Малакути.

ЩИРИЙ ПРИВІТ

ВСІМ ПЛАСТУНАМ ЩО ЧИТАЮТЬ ЮНАКА

Завдання:

УЧАСНИКИ: *Микола Сожук*

Данило Мазале	Адріан Мазале	Адам Пакігко
Микола КДС	Триць Радіон	Тимирко Ботіто
Адріан Максим	Андрій Буць	Діанка Пакігко
Микола Буць	Лариса Зацієн	Антон Рудий
Олександр Меланчук	Мартина Шришун	Олеся Калемє
Саша Бзурит	Ево Абдіга	Давид Макголт
Андрій Матвійчук	Райса Анні	Тарас Шийн
Райса Дехніє	Касандра Шейн	Ірина Шейн
Оленка Забрижук	Стефан Потапович	Жанна Матківська
Таня Пик	Марко Мелан	Олександр Мелан
		Тереза Козуб
		Триць Рудий
		Карина Іваненко
		Олеся Шейн

БУЛАВА:

Олеся Шейн
Борис Теодорович (поз. Юнак)

Симон Купчик

Таня Потапович

Сона Радіон

Катя Буць

Радіон Шейн

Ліза Радіон

Авдіяна Сибак

Жанна Дехніє

ВІД КРАЙОВОГО ЮНАЦЬКОГО ТАБОРУ НАД РІКОЮ ГАВКВА В АВСТРАЛІЇ СКОБ!

Слена Кашібер
Ліда Шейн
Адріан Пакігко
Тереза Козуб
Жанна Матківська
Ірина Шейн
Андрій Шейн

